

TOVERITARTAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 23. TIISTAINA, KESÄKUUN 5 P.—TUESDAY, JUNE 5 1917 — Seitsemäs vuosik.

AJAT MUUTTUVAT JA ME AJAN MUKANA

Joka tekee, valitkapa vaan pienenkin katsauksen ympärillään tänään, tarkastaa hitusenkin maailman meinaa, ei voi olla huomannut sitä tosiasiaa, että maailma muuttuu nopeaan, että yhteiskunnalliset muutokset ovat tapahtumassa aivan silmiemme edessä pikaisesti, perusteellisesti. Vanhat ellävat, vanhat käsitteet, jopa ikuisina totuuksina pidetyt uskotkin, hahistuvat, häviävät olemattomiin, ja ne häviävät sen yhteiskunnallisen hallitotavan kautta, jota nuo käsitteet ja uskonnot "totuudet" ovat kannattaneet, tukenneet ja puolustaneet, ja yhä vielä puolustavat.

Kehityksen kulku ei voi mikään voima maailmassa pysäyttää. Jos ei taloudellinen kehitys mene eteenpäin riittäen henkisen ja moraalisen kehityksen kanssa, kuten me sosialistit haluamme, menee se kuitenkin eteenpäin raajan ihmisteurastuksen ja hävityksen keskeissä.

Ei tarvitse enää katsoa sitä mitä Euroopassa on tapahtunut ja tapahtuu. Samat yhteiskunnalliset muutokset ovat käynnissä jo tässäkin maassa. Esimerkkinä vaan olemme tässä yhden, meille kaikille tutun asian katseltaksemme. Juuri äskettäin on hallituksemme suunnitellut ja tehnyt päätöksiä tämän maan ravintoyrasteiden kurtuttamiseksi ja ravintojen kontrolloeranniseksi. Eikä hallitus pysähdy vielä siihen. Se tulee nyt tekemään sen, mitä sen olit pitänyt tehdä jo kauan sitten. Se tulee opettamaan ravintokäsitteiden kemialliset arvot kansan nähtäville. Hallitus tulee opettamaan kansan nähtäville mitä nielin ruokalahj sisältää, mitä ja kuinka paljon ihmisen ravintokseen tarvitsee j. n. e.

Ja valitkapa nämä ovat sota-ajan toimenpiteitä, mitä siitä luonnosta tulovat ne aikaan suomaan pyrkivien yhteiskunnallisten muutoksen muutoksen, joka osaltaan monien muitten — nyt käynnissä olevien yhteiskunnallisten muutosten mukana — valmistaa sosialistisen yhteiskunnan tuloa.

Suuri ja hirveä maailman sota, jonka koneellisuus, toisin sanoen teollinen kehitys, on tehnyt suuremmaksi, tuhavammakeksi, kauheammaksi moninkertaisesti hävittävämmäksi julkisella edellyttä sota maailmassa vielä koskaan on ollut, tämä sota on pakottanut kapitalistiset hallitukset ryhtymään sosialistisiin toimenpiteisiin, toisin sanoen sosialistisiin toimenpiteisiin, jotka oman etunsa turvaamiseksi. Ja tässä menettelyssä ovat hallitukset olleet monessa tapauksessa pakotetut turvaantamaan etevien, sosialistien neuvonpantoon, kykyyn ja apuun. Sosialistit osaavat pelastaa ihmiskunnan turmista paremmin kuin kukaan muut. Ja siksi nämä kapitalististen hallitusten oman edun turvaaminen lopullisesti kääntyy siksi välineeksi, joka tulee pelastamaan, mitä ihmiskunnasta ja sivistyksestä vielä pelastettavissa on, maailman sodan hävittävästä kädestä ja loppujen lopuksi tulee tämä kehityksen kulku hävittämään kapitalistiset hallitukset maailmasta (kuinka pian, sitä emme osaa ennustaa, mutta varmasti se tapahtuu) ja tilalle astuu kansan hallitus, kansanvalta.

Mitä on sota?

(Kilpakirjoituksia.)

Puhuakseni vertauksellisesti, on sota älyttömän, kauhua tuottavan pedon kaltainen. Pedon, joka vertaansa vertaen tuhoaa tuhansia ja tuhansia tuhansia terveitä, elämäntalutensa ihmisistä, nauttaa läimähtäviä villipelloja pahalle löyhkääviksi launauksiksi. Missä se kulkee, sinne se jättää häriä, syvästi epätoivoa ja mustina murhatta. Koidit se rikki repi, kaiken kauniin ja ylevän tilaan raasta. — Ja kuitenkin kuinka kunnallista, että koko tässä suunnattoman suurossa maailmassa vain pieni osa ihmisistä käsittää sen tosiasian, että onni ja rauha saavutetaan vasta silloin kun tuo peto ja sen vaallat ovat kadistuneet ja voimattomiksi pölyty. Tahi jos käsiteltäisiin, ei heillä ole rohkeutta eikä innostusta nousta julkiseen vastustustyöhön sitä vastaan ja taivuttamaan kaiken sen nerou ja energian mikä nyt keskitetään yhä uusien murhavyöryjen valmistukseen, palvelemaan ihmiskuntaa suunnasta tuottavana.

Kapitalistit kuvaavat sodan meidän ja urhoollisuuden kunnankentiksi. Mitä kavalampaa juonia keksit lähimmältä tuhoksi, kuin u-sestään ihmishengen hukkaan, sitä yleisemmäksi arvostetaan kohtaa, sitä useampi kunniamerkki rintaa sihtilään. Kuinka katkerasta tunteesta ajatus, että vielä tänäkin päivänä suuri joukko työläisillä istuivat pienokaisensa mielein sitä nurinkurista käsitteitä, että sota on väliä-mäton luoti kansojen välillä. He sanovat, että "isänmaata" pitää puolustaa — isänmaata, jota eivät omista kukaan lepyistä palaa.

Sota ruopi tullessaan taantumaista, niin ihmisellisesti kuin henkisesti.

TIILENKANTAJA

MIKAEL RUTANEN

Kaksi launta porraspuuna,
Vinoon aselehti, niitä myöten
Rientää ylös läähättäen,
Tilluakkoineensa näiden.
Taasen juosten saapuu alas,
Täyttää kantopörrit,... taasen ylös.

Ylös, alas, näin kely ravi.
Kaiken päivää, aamust' illaan,
Muita nautaan,
Muita nautaan jos joutaa,
Pöytävalta kuteripäästä,
Jok' on hotehossa vieraan.

Ila saapuu, päättyy päivän touhu.
Kotihin taas allan väkän suunta,
Xhi kuopuksensa noutaa.
Surdantia terveltäxi kistaan
Tartotteaan väsynyttä rinta...

Näin kuolee sotui tilienkantotainen
Hän aherttihin riiston aittarille.

maan parhaimmat, voimakkaimmat miehet otetaan pois hyödyllisestä työstä ja viedään murhaamaan toisia yhtiä nuoria ja terveitä. Jäljelle jää orpoja, leskiä ja raajarikkoja. Sodassa on kaikki luvallista; siellä riuhu alhaisimmat ja raaimmat intohmot. Siellä raastuu ja kovenee helkin mieli, tylsistyy ja heikkenee fyysisillinen sekä henkinen elinvoima. Sellaista on sota!

Mitä kärsin siitä, etten omista tulista hengen ruoskaa, millä voisin suomia ummessa silmin-kävijöitä näkemään mitä on sota.

A. M—n.

MITÄ ON SOTA?

Se on sitä kapitalismin viimeistä nyrkkyjuomaa, jota se yllistellen isänmaarakkauden nimessä koettaa juottaa ja on jo lähes kolme vuotta tuota kauheaa tuhoaan harjoittanut ja aina vaan useimmat kansakunnat syöstiä tuohon kauheaan vertailekseen.

Me olemme seuranneet tuota kauheaa sotaa sivusta katsojina, mutta nyt on se iskenyt armotta kyntensä meihin. Meille laaditaan lakeja toinen toisen perään, kunnes me olemme asemassa asemassa kuin sotivien maitten toverimme. Eikö tuo kolmen vuoden teurastus ole meille mitään opettaanut, vaan olemmeko yhä voimattomia estämään kotiemme hävitystä? Me työläisillä, olemme meidän avuttomana kärsittäviä nuo ruskat, joita miljoonat työläisillä rykkään kärsivät. Ei, tuhat kertaa ei, jos meillä on keinoja estää tuon hirvämöden kynnet rautelemasta rakkaitamme, niin me emme saa olla toimeittomia, meidän on tehtävä voittavamme.

Kylvääkääme tiedon stementä keukudessaamme. Meidän täytyy puolustaa toverittämme ja pyhitää luokkamme eduksi kaikki mitä voimme. Meidän täytyy järjestyä ymmärtämään toisiamme. Me voimme olla keuhon erimielisiä, jaisakin asioissa, mutta ei oikaamme rebellisiä oman luokkamme asialle.

Työläisillä, pysähtykää ja ajatelkaa kuinka kauan on meitä petetty. Me synnyttämme lapsia, vaan voimako kasvattaa heitä oman luok-

(jatkoa toisella sivulla)

Toveritarta levittämään

Oisit luullakseni hyvin helppo asia saada Toveritartalle yli kymmenen tuhatta tilaajaa, jos vain lehdellä olisi oikein innokkaita tilausten ottajia suurimmilla suomalaisasutuksilla. Minä olen vakavasti sitä mieltä, ettei asiantien taholta ole oikein todenperään yrteitykään lehteä levittää. Harvemmin kuin miehet, toimivat naiset lehtien levittäjiä. Miehillä on, ainakin näihin asti, ollut jonkunlaista halvaksuuden tapaista Toveritarta kohtaan. Niinpä miehiset asiantijat jotka tavallisemmin haikkivat tilauksia kaikille puoluehoidillemme ovat jättäneet Toveritarta tilausten ottajiksi sivuasiaksi. On otettu tilaus kun on sattunut ja uudistettu joskus kun joku on pyytänyt, tai on sattunut tulemaan puhe lehteästä ja muistettu, että sitäkin lehteä void kappata, koska ei muu kauppa käy j. n. e. Tuon edellisen voisin todistaa todeksi niiden monien kyselyjen johdosta, että eikö täällä ollekaan Toveritarta-asiantiehiä, kun ei kukaan ole koskaan kysynyt kysymässä lehtien uudistusta. Kun kysyy sitten, eikö Raijaan asianties tapaa toilla käydy, vastataan tavallisemmin: kyllä se käy ja uudistaa Raijaan ja Sakenekin aina, niin ettei niiden tilaus ole pääsyt katkeamaan, mutta Toveritarta tilaus saa niiden asiantien puolesta usein katketa, eikö itse uudista, tai kappaa uudistusta asiantiehellä.

Viime aikoina tosin on osastoiden taholta toimitettu ja lehdettöksi asiantiehiä mainittua asiasta ja lienevät jo toimeksi vään enempi Toveritartaan hyväksi. Kuitenkaan ei ole vielä kukaan tehty lehtien levittämisestä yhtiä paljon työtä kuin toimipien lehtiemme levittämisestä. Usein kullampa meidän väittämiä, ettei Toveritarta suodakaan levenemään niin paljon kuin olisi mahdollista ja toivottavaa niin kauan kuin ihmiskunta on miehistä tilausten ottajia. Oletetaan niin usein kuulleet miesten pilkkuaan Toveritarta tavalla jos toisella. Usein aivan sopimattomasti. Sanotaan kyllä, että lehtikään sitä vain on pulutta. No niin, lehtien nimikin ymmärtää, mutta lehtikään sitäkin olevan rahansa. Harvemmin saa kuulla Toveritarta arvostavan vakavasti, joka muuten olisi suotavampaa. Muutokset, silloin kun ne ovat asiantiehellä, ovat aina eduksi ja sellaisena arvostelut ovat palokkaan. Tuo miehille tavaksi toist näiden toiminnan pilkkuaan on osaksi tehnyt häntä Toveritartaan levenemiselle. Tästä tosiasiasta että me naiset ilian usein otamme miesten arvostelut niin fyysipainotena; että katsomme parhaaksi toimia niiden mukaisesti. Niinpä on suuri joukko naisia, jotka eivät tilaa Toveritarta, koska ovat kuulleet miesten arvostelun siitä niin koveiksi. Eihän siitä vältti tunnustaa miehille haluavansa lukea sellaista koveiksi-toimien lehteä, koska siitä on parempia. Tähötaan näyttää miehille, ettei sitä oia enään niin tietämättömiä, että kaivattaisiin Toveritarta välitetusta. Ei ajatella ollenkaan, että jokainen nainen, valistuneisuudesta riippumatta, olisi annettava kannatuksensa lehdelle, sillä ilman valistuneempainkin naisten ja miesten kannatusta ei voida lehteä kustantaa vielä tietämättömiä varten. On ymmär-